

JAUNAIS CĒS

AGROFIRMAS «KRASNII OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Cena 2 kap.

PROJEKT. IEROSINĀJUMUS UN PRIEKŠLIKUMUS LŪDZAM IESNIEGT KOLHOZA VALDE

Sie kolhoza paraugstatūtā saskanā ar likumu «Par kooperāciju Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā» nosaka kolhoza darbības ekonomiskos, organizatoriskos un tiesiskos pamatus, parādē nostiprināt kolhozo-kooperaču īpašumu, noteic kolhoza biedru tiesības un pienākumus, reglamentē viņu darba un sadales attiecības, nodrošina ekonomisko vadības metožu pastiprināšanu, garantē kolhoza tiesības, sekmē kolhoza iekšējās demokrātijas un atklātuma attīstību.

Kolhozu iekārtā ir neatnemama sociālistiskās sabiedrības sastāvdaļa. Balstoties uz Jēpinošo kooperācijas ideju attīstību atbilstoši pašreizējam sociālisma celtniecības posmam, kolhoza paraugstatūtā garantē kooperatīvo formu nostiprināšanu kolhozu darbībā.

Ražošanas līdzekļu sociālistiskās īpašums, kolektīvās saimniekošanas priešrocības, Komunistiskās partijas un Padomju valsts pastāvīgā gādība un palīdzība ļaujusi īstenot laukus būtiskus sociāli ekonomiskus pārveidojumus. Kolhozu zemniecības pasaizliezīgā darbā, strādnieku šķiršanā un visas padomju tautas pūlu rezultātā kolhozi kļuvuši par lieliem, ar tehniku apgādātēm lauksaimniecības uzņēmumiem. Uz šī pamata nepārtraukti palīeinās to sabiedriskā bagātība, paaugstinās kolhoznieku dzīves līmenis.

Kolhozi kā sociālistiskās saimniekošanas kooperatīvā forma ir viena no galvenajiem vienotā tautsaimniecības kompleksa posmiem, tie pilnīgi atbilst ražotspēku tālakās attīstības un ražošanas tiecību pārveidošanas uzdevumiem laukos, jaun kolhoznieku personiskās intereses pareizi savienot ar kolektīvu un visas tautas interesēm.

I KOLHOZA MĒRKI UN UZDEVUMI

1. republikas apgabala (novada) apvidus rajona kolhozs (kolhoza nosaukums) ir noteicošā lauksaimniecības ražošanas kooperatīvā forma, kurā zemnieki labprātīgi apvienojušies kopīgai sociālistiskajai lauksaimniecīkai ražošanai uz sabiedrisko ražošanas līdzekļu un kolektīva darba pamata, un kam ir visas tiesības, ko paredz PSRS likums par kooperāciju.

Kolhozs ir sociālistisks lauksaimniecības uzņēmums, kas darbojas pastāvīguma un pašpārvaldes apstākļos, uz demokrātisku saimniekošanas principu pamata un ar valsts līdzdalību.

Kolhoza ekonomiskais pamats līdz ar valsts īpašumu uz zemi ir kolhoza kooperatīvais īpašums.

2. Kolhoza galvenie uzdevumi:
apmierināt iedzīvotāju vajadzības pēc pārtikas produktiem, bet rūpniecības — pēc lauksaimniecīkajām izejvīlām, racionāli izmantojot tā rīcībā nodoto zemi un citus dabas resursus, kāpiņot augstas kvalitātes augkopības un lopkopības produkcijas ražošanu;

pilnīgā apmierināt kolhoznieku augošās materiālās un kultūras vajadzības, uzlabot viņu darba un sadzīves apstākļus, veikt lauku sociālo pārveidošanu;

maksimāli nostiprināt un attīstīt sabiedrisko saimniecību, nemītīgi cīņa par ražīgumu, efektīvi izmantot visu ražošanas un ekonomisko potenciālu, ieviest progresīvās tehnoloģijas, lietojot saimniekošanas ekonomiskās metodes un nodrošinot pašfinansēšanos;

partijas organizācijas vadībā veikt kolhoznieku komunistisko un internacionālo audzināšanu, atraisot viņos lielu sabiedrisko aktivitāti, ieaudzinot saimniecisku attieksmi pret zemi un citiem ražošanas līdzekļiem, veidojot kolektīvāmu un augstu darba disciplīnu, rūpību un uzņēmību darbā, attīstot sociālistisko sacensību;

ievērot un pilnveidot kolhozo pašpārvaldi, visādā veidā attīstot kolhoznieku demokrātiju, radīt nepieciešamos apstākļus, lai varētu pilnīgi realizēt un aizsargāt statūtos noteiktās kolhoza biedru tiesības un likumīgās intereses.

II PIEDERĪBA KOLHOZĀ, KOLHOZA BIEDRU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

3. Par kolhoza biedriem var būt pilsoņi, kas sasniegusi 16 gadu vecumu un izteikuši vēlēšanos un spēj piedalīties kolhoza mērķu un uzdevumu īstenošanā.

Par kolhoza biedru uzņēm kolhoznieku kopsapulce pēc kolhoza valdes ieteikuma, kā arī esot personai, no kurās saņemts iestiegums.

Piemērot par kolhoza biedru, kolhozam ir tiesības noteikt pārbaudi līdz 3 mēnešiem, lai izlemtu atbilstību statūtu prasībām, pildot darbu sabiedriskajā ražošanā un piedaloties kolhoza lietu sezonā.

Iestiegums uzņemšanai kolhozā kolhoza valde izskata mēneša laikā. Personai, kas iedevusi iestiegumu uzņemt viņu par kolhoza biedru, pirms kopsapulces lēmuma pieņemšanas ir kolhoza biedra tiesības un viņš izpilda kolhoza biedra pienākumus, sākot ar dienu, kad valde pieņemusi lēmumu iestiekt kopsapulcei uzņemt viņu par kolhoza biedru.

Par kolhoza biedriem nevar tikt pieņemti pilsoņi, kas iesaistīti sezonas un pagaidu darbos.

Kolhoza biedrs vienlaikus var būt patēriņš jākooperatīva biedrs, bet no pamatdarba brīvajā laikā ar biedra tiesībām var piedalīties citā ražošanas kooperatīvā.

Katrām kolhoza biedram ir vienota parauga «Kolhoznieka darba grāmatīņa», kurā iizdara ierakstus.

4. Kolhoza biedram ir tiesības:

dabūt darbu kolhoza sabiedriskajā saimniecībā ar samaksu atbilstoši viņa ieguldītā darba daudzumam un kvalitātei, kā arī tiesības izraudzīties profesiju, nodarbošanos un darbu atbilstoši savām interesēm, spējām, profesionālajai sagatavošbai un izglītībai,

KOLHOZA PARAUGSTATŪTI

nodotais galvenais ražošanas līdzeklis — zeme, kā arī citi dabas resursi, un pilnā mērā jāatbild par to;

pastāvīgi veikt vajadzīgos darbus, lai celtu zemes auglību un pasargātu augsti no erozijas, īstenojot meliorācijas pasākumus, iekļaut neizmantoto zemi lauksaimnieciskajā ražošanā;

atbilstoši saimniecību zonālajiem apstākļiem un specializācijai ieviest zinātniski pamatootas zemkopības sistēmas;

kārtot zemes un dabisko lietojamaļu uzskaiti kvantitatīvajos un kvalitatīvajos rādītājos;

ievērot dabas aizsardzības likumu prasības.

Kolhoza priekšsēdētājs, speciālisti, ražošanas struktūrvienību nodaļa, brigāža, iecirkņa, darbuzņemumu un nomas kolektīvu vadītāji ir personiski atbildīgi par zemes augstražīgu izmantošanu un tās auglības paaugstināšanu.

10. Samazināt kolhoza zemes platību vai grozīt kolhoza zemes lietojuma robežas sakārā ar valsts vai sabiedrības vajadzībām var tikai ar kolhoznieku kopsapulces atlauju pēc attiecīgo valsts iestāžu lēmumiem. Pie tam nav pieļaujama apūdeņojamās un nosusinātās zemes, tīrumu, augļu koku un vīnkoku daudzgadīgo stādījumu, kā arī plāvu un ganību aizņemto zemes gabalu iedališanā ne-lauksaimnieciskām vajadzībām, kurās veikti radīkās uzlabošanas darbi.

11. Kolhozam ir tiesības:

saņemt atfēdziņu par zaudējumiem, kas tam nodarīti, atņemot, sabojājot vai iznīcinot izmantojamās zemes platības un citus dabas objektus;

ar kopsapulces lēmumu kolhozam ir tiesības nomāt zemes gabalus pašam vai iznomāt kolhoza biedriem, citiem kooperatīviem, valsts uzņēmumiem, kā arī atsevišķiem pilsoniem. Nomas termiņus un noteikumus nosaka ar līgumiem;

konstatēt savā teritorijā dabas un saimniecības objektus, kam ir sevišķa ekoloģiska, vēsturiska vai zinātniska vērtība, un noteiktajā kārtībā ieviest priešlikumus par šo objektu pasludināšanu par dabas vai kultūras pieminekliem ar attiecīgu aizsardzības režīmu.

IV KOLHOZA ĪPAŠUMS

12. Visa kolhoza manta — sabiedriskās ēkas, būves, dzīvojamās mājas, traktori, un citas mašīnas, iekārtas, transporta līdzekļi, darba un produktvejlopi, sējumi, daudzgadīgie stādījumi, meliorācijas būves, saražotā produkcija, naudas līdzekļi un cīta manta ir tā īpašums.

Kolhoza īpašums ir neaizskarams un atrodas valsts aizsardzībā. Kolhoza manta var atsavināt tikai ar tiesas lēmumu.

Kolhoza īpašums ir arī starpsaimniecību uzņēmumu un organizāciju manta atbilstoši tā līdzdalībā.

Agrokombinātu, agrofirmu un citu apvienību manta, kuru sastāvā ir kolhozi un valsts uzņēmumi un organizācijas, ir savstarpējs valsts un kolhozu kopīpašums, bet apvienību, kurās ietilpst tikai kolhozi, manta uz vispārēja kopīpašuma tiesību pamata pieder tām.

13. Savas darbības un sabiedriskās saimniecības tālakās attīstīšanas vajadzībām kolhozs izveido, plānveidīgi un ražīgi izmanto un papildina ražošanas pamatlondus un apgrozīmos fondus. Sie fondi ir nedalāmi (to līdzekļus nedrīkst sadalīt starp kolhoza biedriem), un tos izmanto tikai paredzētajiem mērķiem.

Nedalāmi ir arī pamatlondi, kas nav paredzēti ražošanas vajadzībām.

Kolhozs izdara amortizācijas atskaitījumus pilnīgai pamatlondi atjaunošanai.

Kolhoza apgrozīmie līdzekļi ir tā pilnīgā rīcībā un nav atņemami. Apgrozīmo līdzekļu iztrūkums kompensējams galvenokārt par kolhoza līdzekļiem.

Apgrozīmo līdzekļu apmērus nosaka kolhoza biedru kopsapulce, apstiprinot kolhoza ekonomiskās un sociālās attīstības plānu.

14. Tiesības rīkoties ar kolhoza manu un naudas līdzekļiem ir tikai pašam kolhozam — tā pārvaldes orgāniem. Kolhozs neļauj izmanto līdzekļus mērķim, kas nav saistīti ar tā darbību.

Kolhozam ir tiesības:

iegādāties materiālos resursus vairākumtirdzniecības kārtā, pēc limitiem un seskāpā ar līgumiem, kas noslēgti ar materiāli tehniskās apgādes uzņēmumiem un organizācijām, kā arī nomāt vai iegādāties ēkas, būves, tehniskos līdzekļus, pirk materiālus, izejvījas un iekārtas no citiem uzņēmumiem un organizācijām, kolhozu tirgus un no iedzīvotājiem;

iegādāties celtniecības un citus materiālus, rezerves daļas, instrumentus un mazgabarītu iekārtas, mazās mehanizācijas līdzekļus un materiāli tehniskā aprīkojuma priešmetus mazumtirdzniecības uzņēmumos un citās organizācijās par samaksu skaidrā naudā;

pēc brīvpārtības principiem nepieciešamības gadījumā pie-saistīt kolhoza biedru, uzņēmumu, organizāciju un pilsonu naudas un mantas iemaksas, ar kopsapulces lēmumu daļu ienākumu vai produkcijas sadalīt proporcionāli šo iemaksu apmēriem;

ieskaņīt speciālā rēķinā — kolhoza biedru līdzdalības fondā — daļu par pašu līdzekļiem jaunradītās ražošanas pamatlondi pieauguma iegādējās vērtības. Šī fonda līdzekļus sadala starp kolhoza biedriem un iekārtā personiskajos kontos proporcionāli viņu konkrētajam darba ieguldījumam. Šiem līdzekļiem no bruto ienākuma katru gadu atskaņa procentus, kuru apmēru nosaka kolhoznieku kopsapulce. Līdzekļus, kurus saņem kolhoza biedri procentu veidā, nogulda viņu personīgajos rēķinos, un tie var tikt izlietoti pēc pašu kolhozo biedru vēlēšanās. Līdzdalības fonda izveidošanas un izmantošanas kārtību nosaka kolhoza statūti;

pārdot, mainīt, iznākt, atdot, bez maksas nodot pagaidu lie-tošanai vai aizdot citiem uzņēmumiem un organizācijām, kā arī kolhozniekiem un citiem pilsoniem ēkas, būves, iekārtas, tehniku, inventāru, izvejvīas un citas materiālās vērtības, kā arī izslēgt tās no bilances, ja tās ir nolietotas vai morāli novēcojušas.

15. Kolhoza biedriem, kuru vainas dēļ gājusi bojā, sabojāta vai pazaudēta kolhoza manta vai radies tās iztrūkums vai kuri vainīgi patvērgā traktoru, automobiļu, lauksaimniecības mašīnu un darba lopu izmantošanē vai kuri cītādā veidā nodarījuši materiālus zaudējumus, tie zaudējumi jāatlīdzina kolhozam.

Zaudējumu apmēru nosaka kolhoza valde. Zaudējumi jā-atmaksā to faktiskā apmērā, taču ne vairāk kā kolhoza biedra vidējā mēneša izpeļna, ja zaudējumi nodarīti, neizpildot vai pienācīgi nepildot viņam uzsticētos darba pienākumus. Ja zaudējumi nodarīti tīšuprāt, kā arī likumdošanas aktos paredzētajos gadījumos, kolhozo biedri ir materiāli atbildīgi pilnā

III ZEME UN TĀS IZMANTOŠANA

8. Kolhoza aizņemto zemi tam nodod beztermiņa lietošanā, šī zeme ir valsts īpašums, proti, visas padomju tautas manta, un nevar būt pirkšanas un pārdošanas objekts, ne arī cītu darījumu objekts, ar kuriem tiek pārkāptas valsts īpašuma tiesības uz zemi.

Rajona (pilsētas) tautas deputātu padomes izpildkomiteja izsniedz kolhozam valsts aktu par zemes lietošanas tiesībām, kurā norādīta kolhoza lietošanā nodotās zemes platība un precīzas robežas.

Kolhozo lietošanā nodotā zemi iedala sabiedriski izmantojamā un piemājas zemē. Piemājas zemi dabā norobežo no sabiedriski izmantojamās zemēs.

Līdz ar beztermiņu lietošanā nodotā zemi kolhozam var piešķirt zemes gabalus pagaidu lietošanā tālganību lopkopībai, lopbarības ražošanai un citām vajadzībām.

9. Kolhozam ir pienākums:

— iestiekti pilsoņi, kas iesaistīti sezonas un pagaidu darbos.

Kolhoza biedrs vienlaikus var būt patēriņš jākooperatīva biedrs, bet no pamatdarba brīvajā laikā ar biedra ties

KOLHOZA PARAUGSTATŪTI

Sākums 1. lappusē

vai paaugstinātā apmērā. Zaudējumi jāatmaksā pilnā apmērā arī tādos gadījumos, kad tos nodarījis kolhoza biedrs, būdams reibumā.

Zaudējumi tādā apmērā, kas nepārsniedz kolhoznieka viņēša izpeļnu, atlīdzināmi saskaņā ar kolhoza valdes lēmumu, ieturot tos no viņa izpeļnas. Ja kolhoza biedrs nav mierā ar atvilkumu vai tā apmēru, darba strīdu, nemot vērā vairīgā iesniegumu, izskata šo stātūtu 47. punktā paredzētā kārtību. Pārējos gadījumos zaudējumus ietur, ja kolhoza biedrs ir ar to mierā, pamatojoties uz kolhoza valdes lēmumu, no viņa izpeļnas, bet, ja šādas vienošanās nav, — tiesas celā.

V KOLHOZA RAŽOŠANAS, SAIMNIECISKĀ UN FINANSIĀLĀ DARBĪBA

16. Kolhoza darbība balstās uz sociālistiskās saimniekošanas un pašfinansēšanās principa, kā arī preču-naudas attiecību plašas izmantošanas pamata.

17. Kolhozam ir tiesības līdzekus lauksaimnieciskajai ražošanai bez ierobežojumiem pievērsties jebkuriem citiem ar likumu neaizliegtiem darbības veidiem: lauksaimniecisko izejvielu pārstrādei, pārtikas produktu, tautas patēriņa preču, kā arī ražošanas un tehniskajām vajadzībām domātas produkcijas ražošanai, tirdzniecībai, remonta un celtniecības darbiem, pakalpojumu sniegšanai uzņēmumiem, organizācijām, iedzīvošanai un citiem gan pašu kolhozu teritorijā, gan arī ārpus tās.

18. Kolhozs patstāvīgi izstrādā un apstiprina ekonomiskās un sociālās attīstības pieauguma plānus ar sadalījumu pa gadiem. Plānos tas nosaka ekonomiski lietderīgu struktūru, kas nodrošina vislielāko produkcijas iznākumu un iespēju gūt ienākumus, kas ir nepieciešami saimniecības attīstīšanai un kolhoza biedru materiālo un sociālo vajadzību apmierināšanai.

Kolhozs savām ražošanas struktūrvienībām nosaka saimnieciskā aprēķina vēlēšanās datums, kopumā pieņemto plāna rādītāju izpilde.

19. Pēc kolhoznieku vēlēšanās kolhozs, balstoties uz kolektīvo un gimenēs darbuzņēmumu kā galveno iekšsaimniecisko ražošanas un ekonomisko attiecību formu, kā arī iznomējot zemes gabalus un pamatlīdzību, var izveidot patstāvīgu saimnieciskā aprēķina kolektīvus, kuru ienākumi veidojas atkarībā no to saimniekošanas galarezultātiem.

Saimniecība var uz līguma pamatiem šādiem kolektīviem noteikt pienākumus vai piešķirt viņiem tiesības patstāvīgi realizēt to saražoto produkciju (veikt darbus, sniegt pakalpojumus), izlietot gūtos ienākumus, tai skaitā darba un nodokļu samaksai un atskaitījumiem iemaksāsanai valsts sociālās apdrošināšanas fondā, kolhoza sociālās attīstības fondā, kā arī atvērt kontus bankas iestādē vai finansu un norēķinu centrā. Ja saimniecība ir ar mieru, šādus kolektīvus var veidot kā pirmkooperatīvus, kas darbojas, pamatojoties uz PSRS likumu «Par kooperāciju PSRS». Kolhozs šajā gadījumā kļūst par patstāvīgu pirmatnējo darba kolektīvu kooperatīvu.

20. Kolhozs brīvpārīgi var ar uzņēmumiem un organizācijām, kas sagādā un pārstrādā lauksaimniecības produkciju, slēgt līgumus par tās pārdošanu, kā arī to realizēt pēc paša iestājēm jebkuriem citiem patēriņtājiem un kolhozu tirgos.

Par produkciju, ko kolhozs realizē sagādes un pārstrādes uzņēmumiem un organizācijām saskaņā ar valsts pasūtījumu izpildes līgumu, maksā pēc centralizēti noteiktām cenām.

Parējai produkcijai, ko realizē kolhozs, cenas nosaka pēc pušu vienošanās vai saimniecība patstāvīgi.

21. Kolhozs var uz brīvpārības principu pamata un ar savstarpējiem izdevīgiem noteikumiem, nezaudēdams saimniecisko patstāvību, iestāties rajonu un citās agrorūpnieciskajās apvienībās, agrorūpnieciskajos kombinātos, agrofirmās, specializētājās asociācijās, ražošanas sistēmās, zinātniskajās ražošanas sistēmās un citās sistēmās, kā arī kļūt par bāzi to veidošanai.

Gadījumā, ja tiek ierobežots minēto apvienību un sistēmu sastāvā esošā kolhoza tiesības un likumīgās intereses vai to kopīgā darbība kolhozam nav ekonomiski efektīva, tam ir tiesības ar kopsapulces lēmumu izstāties no apvienības vai sistēmas.

22. Kolhozs var piedalīties starpsaimniecību uzņēmumu (organizāciju) izveidē, ar savu pārstāvju starpniecību piedālās starpsaimniecību uzņēmumu (organizāciju) lietu pārvaldīšanā, saņem savu daļu no ienākumiem, ko devusi tā produkcijas (darbu, pakalpojumu) realizācija, ir materiāli atbildīgs par tā darbības rezultātiem, kā arī ar kolhoza biedru kopsapulces lēmumu kolhozs var izstāties no starpsaimniecību uzņēmuma (organizācijas) dalībnieku sastāva, saņemot atpakaļ to kopīgās mantas daļu, kas tam pienākta.

Kolhozs ar kolhozu padomes un RARA padomes starpniecību piedālās rajona agrorūpnieciskā kompleksa pārvaldē.

23. Kolhozs, ja ir kolhoznieku kopsapulces lēmums, var daļu savu līdzekļu apvienot ar agrorūpnieciskā kompleksa uzņēmumu un apvienību, vietējo tautas deputātu padomju un citu valsts un kooperatīvo uzņēmumu, kā arī sabiedrisko organizāciju līdzekļiem, lai uz līdzekļu pamatiem celtu ražošanas un sociālās nozīmes objektus, veiktu labiekārtšanas darbus un citus pasākumus, kuru mērķis ir attīstīt kolhoza ražošanu un labāk apmierināt kolhoznieku kultūras un sadzīves vajadzības.

24. Kolhozam ar kolhoznieku kopsapulces lēmumu, ja tam ir brīvi naudas līdzekļi, ir tiesības pēc līguma noteikumiem sniegt finansiālu palīdzību citam kolhozam, iestādei, kurai ir īstais finansiāls grūtības.

25. Kolhozo saimniecīcas un ražošanas attiecības ar valstu, kooperatīviejiem un citiem sabiedriskajiem uzņēmumiem, organizācijām, kā arī pilsoniem, visas tā saimniecīcas operācijas notiek tikai uz līguma pamatiem. Līgums ir vienīgais tiesiskais un ekonomiskais dokuments, kas regulē visas norādītās kolhozo savstarpējās saimniecīkas un ražošanas attiecības.

Vaists un kooperatīvo pārvaldes orgānu un amatpersonu iejaukšanās noteiktajās un izveidojušās līgumattiecībās starp kolhozniekiem un citiem uzņēmumiem, organizācijām un pilsoņiem nav pielaujama.

26. Kolhozs var noteiktajā kārtībā piedalīties starptautisko kooperatīvo organizāciju darbībā, izveidot kopīgus uzņēmumus, nodibināt un attīstīt tirdznieciskus, ekonomiskus, zinātniskus, tehniskus un kultūras sakarus un sadarbību ar SEPP valstu lauksaimniecības kooperatīvem un citiem uzņēmumiem, kā arī ar kapitālistisko zemu un jaunattīstības valstu uzņēmumiem un firmām. Kolhozs ir atbildīgs par savu ārējo ekonomisko sakaru rezultātiem.

27. Kolhozs atver bankas iestādes naudas operāciju kontus gan saimniecības atrašanās vietā, gan arī produkcijas realizācijas (darbu veikšanas, pakalpojumu sniegšanas) vietās. Kolhozam ir tiesības patstāvīgi izraudzīties banku kredītu un norēķinu operācijām.

Kolhozs noteiktā kārtībā var izmantot valsts īstermiņa un ilgtermiņa kredītus un ir pilnīgi atbildīgs par kredītlīgumu un norēķinu disciplīnas ievērošanu.

Kolhozs norēķinus atbilstoši savām saistībām ar uzņēmumiem un organizācijām, kā arī ar pilsoniem izdara bez skaidras naujas ar kredītstāžu starpniecību vai skaidrā naudā bez maksājumu summas ierobežojuma.

Skaidru naudu no kolhozu kontiem bankas iestādes pārskaita vai izsniedz tikai ar kolhoza valdes rīkojumu.

Kolhozs patstāvīgi nosaka kārtējām izdevumiem paredzēto skaidras naujas līdzekļu summu, kas pastāvīgi atrodas tā kasē.

28. Kolhoza rīkojumi pārskaitī vai izsniegt līdzekļus no kolhoza kontiem, kā arī kolhoza kredītsaistības ir spēkā, ja tās parakstījis kolhoza priekšsēdētājs un galvenais grāmatvedis.

29. Kolhozs kārtībā grāmatvedības un statistisko atskaiti kolhoziem noteiktā valsts kārtībā un ir atbildīgs par to ticamību.

Pieprasīt kolhozam citu atskaiti, kuru nav noteikusi valsts, ir aizliegts.

30. Kolhozs ir patstāvīgi atbildīgs par saistībām ar visu tam piederošo tāpāsumu, iekaitot pamatlīdzekļus.

Kolhozs nav atbildīgs par kolhoza biedru saistībām un parādījumiem. Kolhoza biedri ar savu manu nav atbildīgi par kolhoza saistībām un parādījumiem.

31. Zaudējumi, kas kolhozam tiek nodarīti, izpildot valsts vai kooperatīvo orgānu norādījumus, saskaņā ar kuriem pārkāpītas kolhoza tiesības, kā arī sakār ar to, ka kooperatīvie orgāni nav pienācīgi pildījuši savus pienākumus pret kolhozu, jāatlīdzina šiem orgāniem. Strīdus par zaudējumu atlīdzīšanu izšķir tiesa.

VI DARBA ORGANIZĀCIJA, SAMAKSA UN DISCIPLĪNA

32. Darbus sabiedriskajā saimniecībā veic paši kolhoznieki.

Darbam kolhozā ir vienāds sabiedriskais nozīmīgums ar strādnieku un kalpotāju darbu valsts uzņēmumos un organizācijās.

Tajos gadījumos, kad kolhozā nav attiecīgu speciālistu vai kādauksaimniecības un citus darbus nevar veikt vajadzīgajā laikā pašu kolhoznieku spēkiem, atļauts pieņemt darbā strādniekus un kalpotājus uz darba līguma pamata, nosakot viņu darba saimaksu pēc pušu vienošanās.

Darba attiecības starp kolhozu biedriem regulē likums «Par kooperāciju Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā», citi likumdošanas akti un kolhoza Statūti, bet ar personām, kuras strādā kooperatīvos uz darba līguma pamata, — saskaņā ar PSRS un savienoto republiku darba likumdošanu, nemot vērā tāpātnības, kas noteiktas ar likumu «Par kooperāciju Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā».

Kolhozs rūpējas par darbaspēku pilnīgu un maksimāli racionālu izmantošanu sabiedriskajā ražošanā.

33. Kolhozā darba dienas ilgums un iedalījumu, brīvdienu un ikgadējo samaksāto atvaiņājumu piešķiršanas kārtību, kā arī darba spējīgo kolhoznieku darba minimumu sabiedriskajā saimniecībā, jauno kolhoznieku pārbaudes laika kārtību nosaka kolhoza iekšējās kārtības noteikumi.

34. Kolhozs patstāvīgi nosaka kolhoza biedru un citu darbinieku darba samaksas formas un sistēmas. Darba organizācija un samaksātas parasti tiek balstīta uz kolektīvā, gimenē, individuālā un nomas darbuzņēmuma principiem, nemot vērā darba galarezultātus.

Kolhoza darbuzņēmumu un citu struktūrvienību kolektīvu lietošanā nodod vai lauj nomāt zemes gabalus, traktorus, mašīnas un inventāru, darba un produktīvos lopus, ēkas, citus ražošanas un materiālos resursus. Viņu darbības pamata ir līgums, kurā noteikti kolhoza un darba kolektīva pienākumi produkcijas ražošanā (darba izpildē, pakalpojumu sniegšanā), materiālā tehniskajā apgādē, cenu līmeni un norēķinu noteikumos, produkcijas realizācijas kārtībā, nomas maksas un citu maksājumu apmēros, kā arī prēmēšanas nosacījumos par darba galarezultātiem un pašu tāpāsumu atbildību.

Kolhoza valde un saimniecība aprēķina kolektīvi stingri ievēr savas līgumaistības un ir abpusēji atbildīgi par to izpildīšanu.

Kolhoza valde var uz laiku līdz trīs mēnešiem, ja tas nepieciešams ražošanas interesēs, parējēt kolhoznieku citā darbā un maksāt viņam atbilstoši veicamajam darbam, bet ne mazāk kā vidējo izpeļnu iepriekšējā darbā. Šāda darbuzņēmuma un nomas kolektīva locekļu pārceļšana notiek, ievērojot šo kolektīvu viedokli.

35. Kolhoznieku ienākumu galvenais avots ir kolhoza saibiedriskā saimniecība. Par darbu kolhozā maksā atbilstoši tā darba daudzumam un kvalitātei, kādu katrs kolhoznieks ieguldījis sabiedriskajā saimniecībā, samaksu nosaka saskaņā ar darba galarezultātiem pēc principa: par labu darbu, par labākiem rezultātiem — augstāka samaksā.

Maksimālais izpeļņas lielums netiek ierobežots. Par darbu var apmaksāt gan naudā, gan arī natūrā.

Kolhoza biedru darba samaksai jāpieaug uz darba ražīguma straujākas celšanas pamata.

36. Kolhoznieku darba samaksas līmeni nosaka viņu darba ieguldījums un tās bruto ienākuma dajās lielums, kuru izlieto darba samaksai.

Ja kolhoznieka vāinas dēļ darbs veiks slikti, par to nemaksā vai samaksu attiecīgi pazemina.

Darba normas — izstrādes, laika, apkalpošanas, strādājošo — izstrādā un līdz ar ražošanu organizatorisko un tehnisko apstākļu uzlabošanos maina, plaši piedaloties kolhozniekiem un speciālistiem un ievērojot saimniecības konkrētos apstākļus, un tās apstiprina kolhoznieku kopsapulce vai pēc tās norādījuma — kolhoza valde.

37. Kolhozā līdz ar darba pamatsamksu var lietot papildsāmksu, prēmijas par ekonomiju un citus materiālās stimulēšanas veidus, piemaksas par darba strāžu savā saimniecībā, piemaksas par profesiju savienošanu, apkalpošanas zonu paplašināšanu vai veikto darbu apjomu palielināšanu un tā tālāk.

38. Kolhozs patstāvīgi nosaka pārvaldes aparāta darbinieku status.

39. Kolhoza biedriem, kas bez attaisnojošiem iemesliem nav izpildījuši noteiktā darba minimumu sabiedriskajā saimniecībā, pieļāvuši ražošanā nolaidību un neatlaicības darba kavējumus, ierādīties darbā iereibusi, kā arī pirms saimniecības gada beigām bez attaisnojošiem iemesliem izstājusies no kolhoza vai izslēgti no tā, ar kolhoza valdes lēmumu, ievērojot darba kolektīva priekšlikumus, var dalējī vii pilnīgi atņemt papildsāmksu, piemaksas par galarezultātiem un citus materiālās stimulēšanas veidus.

Kolhozniekiem, kas nepamatoti atbrīvoti no darba, izmaksājamā vidējā izpeļņa par piespiesta darba kavējuma laiku, bet ne vairāk kā par trim mēnešiem.

40. Lai apmierinātu kolhoznieku vajadzības pēc lauksaimniecības produktiem, kolhozā izveido naturālo fondu, kurā ieskaita daļu no labības kopievākuma un citus produktus, kā arī lopbarību.

Šos produktus un lopbarību kolhozniekiem izdala darba saimaksa ietvaros, kā arī pārdod kolhozniekiem un izdala pensiōnāriem kolhoza biedru kopsapulces noteiktā daudzumā un kārtībā.

41. Kolhoza valde nodrošina, lai kolhozniekiem laikā izmaksātu izpeļņu vai avansu, kas viņiem pienākas. Turklāt

KOLHOZA PARAUGSTATŪTI

Tiesības sadalīt bruto ienākumu ražošanas un sociālajai attīstībai, kā arī darba samaksai ir tikai kolhoza biedru kop-sapulcei.

Kolhozs patstāvīgi noteic fondu un rezervju veidošanas un izmantošanas kārtību, veidus un apmērus. Valsts orgāni un kooperatīvie orgāni fondu veidošanas normatīvus kolhozam nesenaka.

50. Kolhozs izdara atskaitījumus centralizētajos savienības kolhoznieku sociālās apdrošināšanas un sociālās nodrošināšanas fondos.

Ar kolhoznieku kopsapulces atlauju kolhozs piedalās arī citu centralizētu fondu un rezervju veidošanā.

51. No saražotās augkopības un lopkopības naturālās produkcijas kolhozs:

izveido sēklas fondu pilnas vajadzības apmērā; izpilda līgumus laukumsaimniecības produkcijas pārdošanā, atrodot natūrālos aizdevumus, izveido produkcijas fondu tās izsniegšanai uz darba samaksas rēķina vai pārdošanai kolhozniekiem un citiem pilsoniem;

vajadzīgajā apmērā atvēl barību sabiedriskās saimniecības lopiem un putniem, kā arī kolhoznieku un citu pilsoņu personīko palīgsaimniecību lopiem un putniem uz līguma pamata;

piešķir produktus sabiedriskajai ēdināšanai, bērnu iestāžu uzturēšanai, kā arī daļu produktu un lopbarības palīdzības sniegšanai pensionāriem, invalīdiem un tiem kolhoza biedriem, kam šāda palīdzība ir nepieciešama;

izveido sēklas, lopbarības un pārtikas nodrošinājumu un pārejošos fondus.

Pārējo produkciju kolhozs pārdod patēriņāju kooperācijai, kolhozo tirgū vai arī izlieto citām vajadzībām pēc saviem ieskaņiem.

52. Naudas līdzekļus, kas saņemti par realizēto produkciju un citiem avotiem, kolhozs pirmāk kārtām izlieto, lai nokārtotu ražošanas materiālus un citas izmaksas, maksājumus valstij un tdotu naudas aizdevumus, norēķinātos ar kolhozniekiem par darbu, izveidotu un papildinātu kolhoza sabiedriskos fondus un izdarītu iemaksas centralizētajos fondos.

VIII KOLHOZA SOCIAĀLĀ ATTĪSTĪBA

53. Ņoti svarīgam kolhoza darbības virzienam jābūt aktīvas sociālās politikas realizēšanai. Kolhozs rūpējas par savu biedru un uz darba līguma pamatu strādājošo personu un viņu ģimeni, arī sākotnējiem apstākļu uzlabošanu, interešu un vajadzību apmierināšanu. Kolhozs iepriekš rūpējas par kara un darba veiterāniem.

Sājā nolūkā kolhozs:

cēnās sašaurināt un perspektīvā arī likvidēt smago, mazkvālficēto darbu, paaugstinot kompleksās mehanizācijas līmeni, ieviešot industriālās tehnoloģijas un pilnveidojot darba vietu organizāciju;

celi un iekārto kolhoza klubus, kultūras namus, bibliotēkas un citas kultūrizglītības iestādes, sanatorijas tipa profilaktorijas, atpūtas namus, pionieru nometnes, bērnudārzus un mazbērnu noviešnes, kā arī veco ļaužu un invalīdu namus, nodrošināto mērķtiecīgu un efektīvu funkcionēšanu, izveido sporta būves, veicinātā fiziskās kultūras un sporta attīstību;

maksimāli palīdz skolai paaugstināt skolēnu mācību un audzināšanas efektivitāti un viņu sagatavošanu pārstāvīgai dzīvei un darbam, piešķir skolām zemes gabalus, tehniku, sēklas, mēlošanas līdzekļus, transportu un citus līdzekļus ražošanas mācību vajadzībām, nodrošinātā skolu absolventu iekārtošanu darbā kolhozā;

organizē kolhoznieku sabiedrisko ēdināšanu, un, ja nepieciešams, izmanto sociālās attīstības fonda līdzekļus, lai palētinātu ēdināšanu;

palīdz veselības aizsardzības iestādēm veikt kolhozā ārstniecības un profilakses pasākumus, bez maksas un neatliekami dod kolhozo biedriem transporta līdzekļus slimnieku nogādāšanai ārstniecības iestādē;

veicina ģimenes nostiprināšanos, rada sievietēm labvēligus apstākļus, kas viņām ļauj mātes pienākumus sekmīgi savienot ar piedalīšanos darbā un sabiedriskajā dzīvē;

veic lauku sociālo pārveidošanu, būvē dzīvokļus un labiekārto pastāvošā dzīvokļu fondu, kā arī celus, komūnālos un citus objektus. Sniedz palīdzību kolhozniekiem individuālajā celtniecībā un dzīvojamā māju remontēšanā, piešķir viņiem aizdevumus šiem mērķiem, veicina kooperatīvās celtniecības organizēšanu, sadzīves un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu kolhoza biedriem.

Dzīvojamās telpas kolhoza mājas paredzētas kolhozniekiem un citām personām, kam saskaņā ar pastāvošo kārtību piešķir viņam platību saimniecības mājās. Dzīvojamo platību kolhoza mājas piešķir kolhozo valde kopīgi ar arodbiedrības komiteju, ievērodama darba kolektīva domas un plašu atklātumu.

Kolhozniekiem, kas dzīvo ģimenes tipa daudzstāvu mājā, kurās izvietots lauku apvidū, strādājoši ciematos vai pilsētā un uzceltas par kolhoza līdzekļiem, daļēji izmantojot kolhoznieku līdzekļus, ja viņš bez svarīgim iemesliem izstājas no kolhoza, pirms nav pagājuši 25 gadi no viņa ienāšanas dzīvot, jānodrošina:

vai nu šī dzīvojamā māja ar saimniecības ēkām, vai dzīvoklis jānodod kolhozam, kas atļudzīna izstājušies kolhozniekiem viņa izdevumus dzīvojamās mājas (dzīvokļa) celtniecībā, ieturot ēku nolietojuma vērtību amortizācijas atskaitījumu veidā;

vai ar kolhozo biedru kopsapulces lēmumu ātmaksā visas izmaksas, kas saistītas ar dzīvojamās mājas vai dzīvokļa celtniecību.

Kolhozs rūpējas par kolhozo biedru darba kvalifikācijas un kultūras zināšanu līmena celšanu; noteiktajā kārtībā sūta kolhozniekus mācīties augstākajā un vidējā speciālajās mācību iestādēs, profesionāli tehniskajās mācību iestādēs un skolās un kvalifikācijas celšanas kursos; var noteikt paaugstinātu stipendiju personām, kuras nosūtītas mācīties tājās speciālitātēs, pēc kurām saimniecībā ir liela vajadzība; piešķir esošajos likumdošanas aktos paredzētos atvieglojumus kolhozniekiem, kas sekmīgi mācās vispārizglī-

tojās un speciālajās neklātienes un vakara mācību iestādēs un apzinīgi strādā kolhozā.

Kolhozniekiem, kas beiguši mācību iestādes, uz kurām viņus sūtījis kolhozs, jāatgriežas šajā kolhozā, lai strādātu savā speciālītātē.

Ja kolhoznieks bez svarīgiem iemesliem pārtrauc mācības, atsakās atgriezties darbā kolhozā vai izstājas no darba, pirms izbeidzies ar likumu vai vienošanos noteiktās laiks, stipendijs, kas mācību laikā viņam izmaksās no kolhoza līdzekliem, jāatlaksā kolhozam, ja tas noteikts ar pūšu vienošanos vai saistībām.

54. Kolhozo biedri saskaņā ar esošajiem likumiem samērā vecumā un invaliditātēs pensijas, kā arī pensijas apgādnieka zaudēšanas gadījumā, bet sievietes bez tam samērā grūtīcības un dzemītibā pabalstu, kā arī naudu bērnu kopšanai. Mazāk nodrošinātām kolhozo biedru ģimenēm noteiktajā kārtībā piešķirami un izmaksājami bērnu audzināšanas pabalsti.

55. Kolhozo biedri atbilstoši noteiktajai kārtībai samērā vecumā darba nespējas pabalstus un uzturēšanas sanācījās un atpūtas namos, viņiem piešķir arī citus sociālās apdrošināšanas veidus.

Kolhozs ar kopsapulces lēmumu atkarībā no ekonomiskajām iespējām var no saviem līdzekļiem izdarīt piemaksas jebkura veida pensijām, kas noteiktas kolhozniekiem, kā arī piešķir personālās pensijas kolhozo celtniecības veterāniem un personām, kam ir sevišķi noplēni kolhozo sabiedriskās saimniecības attīstīšanā.

Darba nespējīgajiem kolhozo biedriem, kas nesaņem pensijas un pabalstus, kolhozs no saviem līdzekļiem sniedz materiālu pālīdzību.

56. Savu sociālo darbību kolhozs izvērš ciešā sadarbībā ar vietējo Tautas deputātu padomi un ar agrorūpniecīkā kompleksa pārvaldes orgāniem.

IX KOLHOZNIEKU SĒTAS PALĪGSAIMNIECĪBA

57. Kolhoznieka sētas personīkā palīgsaimniecība ir sociālistiskās lauksaimniecīkās ražošanas sastāvdaļa.

Kolhoznieku personīkām palīgsaimniecībām, balstoties uz kolhozo palīdzību, jārāja lauksaimniecības produkcija vispirms pašu patēriņam. Kolhozo biedri, kā ir personīkās palīgsaimniecības, drīkst realizēt saražotā produkciju pēc līguma ar kolhozu, patēriņāju kooperācijas organizācijām, citiem uzņēmušiem un tīrgū.

58. Kolhozo biedriem piešķir viņu lietošanā piemājas zemes gabalu sakņu un augļu dārza ierīkošanai un citām vajadzībām, kā arī nosaka to lopu un putnu, kas atrodas kolhozo biedra personīkā tāpāsumā, turešanas normas.

Viņu tāpāsumā var būt dzīvojamā māja, saimniecības ēkas, produktīvie un darba lopi (zirgs, kamelis u. c.), mājputni, truši, bites, lauksaimniecības inventārs un mehanizācijas līdzekļi.

59. Kolhoznieka sētas piemājas zemes gabala lielumu nosaka kolhoznieku kopsapulce, ievērojot kolhoznieku sētas locekļu darba ieguldījumu sabiedriskajā ražošanā.

59. 2. Kolhozs var pārdot kolhozo biedriem un citiem pilsoniem zirgs, citus darba lopus un mazgabarīta lauksaimniecības tehniku ar tiesībām tos izmantot personīkā palīgsaimniecībā un veicot darbus saskaņā ar līgumu.

Piemājas zemes gabala var audzēt visas kultūras, ko neaizliez likums, kā arī izmantot siltumnīcas un citas būves ar apsildītu augsnī.

Ja nav iespējams kolhozniekiem piešķirt piemājas zemes gabala pilnā apmērā pie viņu dzīvojamām mājām (dzīvokļiem), kolhozs viņiem ierāda iztrūkstošas zemes gabala daļu ārpus apdzīvotās vietas dzīvojamās zonas.

Kolhozs piešķir zemes gabalus kolektīvu augļu un sakņu dārzu ierīkošanai tiem kolhozniekiem, kas dzīvo daudzstāvu namos.

Piemājas zemes gabali kolhoza noteiktajā platībā paliek kolhoznieku sētu lietošanā, ja visi kolhoza sētas locekļi vecuma vai invaliditātēs dēļ ir darba nespējīgi, ja iesaukts obligātājā aktīvā karadienestā vai sācis strādāt vēlēta amatā, iestājies mācību iestādē vai ar kolhozo atlauju uz laiku pārgājis citā darbā. Visos citos gadījumos jāatlājumi par piemājas zemes gabala saglabāšanu un liebumu izlemt kolhozo biedru kopsapulce.

Piemājas zemi bez kolhozo piekrišanas nevar nodot lietošanā citām personām.

Kolhozs var piešķir papildu zemes gabalus — tīrumus, kā arī plavas un ganības — kolhozniekiem un citiem pilsoniem, kas dzīvo saimniecības teritorijā un noslēguši ar to līgumu par lopkopības produkcijas un citas lauksaimniecības produkcijas ražošanu.

60. Kolhozs ar kolhoznieku kopsapulces lēmumu piešķir piemājas zemi skolotājiem, ārstiem un citiem speciālistiem, kas strādā laukos. Iedalīto zemes gabalu lielumu nosaka ciema un ciemata tautas deputātu izpildkomitejas un kolhozo biedru kopsapulce.

61. Kolhozs rada vajadzīgos apstākļus kolhozo biedru un citu pilsonu personīkās palīgsaimniecības attīstībai, sniedz palīdzību zemes gabalu apstrādāšanā, nodrošināšanā ar mēlošanas līdzekļiem, augu aizsardzības līdzekļiem, sēklām un stādāmo materiālu, lopbarību un ganībām, lopu un putnu iegādē, agrotehniskajā un zooveterinārajā apkalpošanā, kā arī saražotās produkcijas realizācijā un pārstrādē.

X KOLHOZA PĀRVALDES ORGĀNI UN KOLHOZA REVĪZIJAS KOMISIJA

62. Kolhozo lietu pārvaldīšanas pamatā ir sociālistiskā pašpārvalde, plaša demokrātija, atklātums, kolhoznieku aktīva līdzdalība visu kolhozo iekšējās dzīves jāatlājumā izlemt.

63. Augstākais kolhozo pārvaldes orgāns ir kolhoznieku kopsapulce. Sapulču starplaikā kolhozo lietas pārvalda kolhozo valde.

64. Kolhozo biedru kopsapulce:

piemērī kolhozo statūtus, izdara tajos grozījumus un pārīzumus;

ievēlē kolhozo priekšsēdētāju, kolhozo valde un revīzijas komisiju, noklausīs pārskafus par to darbību;

izlemt jāatlājumus par uzņēmšanu kolhozo biedru sastāvā un izslēgšanu no tā, kā arī jāatlājumus, kas saistīti ar izstāšanos no kolhozo;

piemērī kolhozo iekšējās kārtības noteikumus, nolikumus par darba samaksu, par iekšējo saimniecību aprēķinu, kolktīvo darbnorākumu, nomu un citus kolhozo iekšējos normatīvos aktus, izdara tajos papildinājumus un grozījumus;

izsaka un apstiprina kolhozo ekonomiskās un sociālās attīstības piecgadu un gada plānus;

izsaka un apstiprina gada pārskatu, nosaka ienākumu saimes kārtību, kolhozo fondu un rezervju veidus, apmērus un izmantošanas virzienus;

izsaka un nosaka lauku sociālās pārveidošanas pasākumus, kā arī apstiprina kolhozo arodbiedrības komitejas un valdes noslēgtā savstarpējo vienošanos sociālajos un darba eizsardzības jāatlājumos;

nosaka kolhozo pārvaldes orgānu darbinieku status;

nosaka piemājas zemes gabalu lielumu, kā arī lopu turēšanas normas kolhoznieku personīkās palīgsaimniecībā;

izsaka kolhozo valdes priekšlikumus un pieņem lēmumus par kolhozo priekšsēdētāju vietnieku apstiprināšanu, par kolhozo galveno speciālistu un galvenā grāmatveža iecīšanu darbā un atbrīvošanu no ienemamā amata;

izsaka revīzijas komisijas priekšlikumus un apstiprina revidētākās;

izlemt jāatlājumus par rūpniecisko palīgāražotu un rūpāradīšanu līdzekļu, par kolhozo piedalīšanos agrorūpniecīkās apvienībās, agrokombinātās, agrofirmās, starpsaimniecību uzņēmumos un organizācijās un par kolhozo līdzekļu atskaņī

KOLHOZA PARAUGSTATŪTI

Nobeigums

Brigādes (struktūrvienības) kolhoznieku sapulce:
pēc sapulces ieskatiem atklātā vai aizklātā balsošanā no kolhoza biedru vidi uz trīm gadiem ievēlē brigadieri (struktūrvienības vadītāju), ko pēc tam apstiprina kolhoza valde;
izskata priekšlikumus par saimnieciskā aprēķina uzdevumiem struktūrvienībai, nosaka to izpildes pasākumus, pieņem sociālistiskas saistības;
izskata kolhoza revīzijas komisijas priekšlikumus par revīziju un pārbaužu rezultātiem, kolhoza sabiedriskā īpašuma saglabāšanu;
izskata kolektīvā darbuzņēmuma, intensīvo tehnoloģiju, darba aizsardzības un drošības tehnikas uzlabošanas jautājumus, kā arī citus brigādes (struktūrvienības) dzīves un darbības jautājumus;
noklausās brigādes padomes, vadītāju, speciālistu un citu brigādes locekļu pārskatās, iesniedz kolhoza valdei vai kolhoznieku kopsapulcei priekšlikumus par apzinīgi strādājošo kolektīvu locekļu stāv ulēšanu un disciplīnas pārkāpēju saukšanu pie atbildības;
iesniedz kolhoza valdei priekšlikumus par soda uzlikšanu brigādierim (struktūrvienības vadītājam) vai par viņa atbrīvošanu no ieņemamā amata, ja viņš nav attaisnojis kolektīva uzticību.
Sapulce ir tiesīga, ja tajā piedelās vismaz 2/3 no visiem struktūrvienības kolhozniekiem. Sapulces lēmumus pieņem ar balsu vairākumu.

Sapulcē ievēl brigādes (struktūrvienības) padomi sapulcē noteiktajam laikam. Padomes priekšsēdētājs ir attiecīgās struktūrvienības vadītājs. Padomes tiesības un pienākumus noteic kolhoza valdes apstiprināts nolikums par brigādes (struktūrvienības) padomi.

Padomes sēdes sasauc pēc vajadzības. Padomes lēmumus pieņem ar balsu vairākumu.

Brigadier (struktūrvienības vadītāja) rīkojumi, kas saistīti ar ražošanas darbību, ir obligāti visiem kolhozniekiem, kas strādā attiecīgajā struktūrvienībā. Brigadieris (struktūrvienības vadītājs) sāvā darbā pakļauts kolhoza valdei un priekšsēdētājam, bet attiecīgajos jaunājumos — arī galvenajiem speciālistiem.

73. Kolhoza valdes iņ amatpersonu darbības kontrolei uz trīm gadiem ievēlē revīzijas komisijs, kas atskaitās kolhoznieku kopsapulcei. Revīzijas komisija no sava vidus ievēlē priekšsēdētāju.

Revīzijas komisija kontrolē statūtu, iekšējās kārtības noteikumu, darba samaksas un iekšējā saimnieciskā aprēķina nolikumu ievērošanu, par lauksaimniecības produkcijas, sēklas un lopbarības, materiāli tehnisko līdzekļu, darba un produktīvā lopu, ēku, būvju un citas mantas saglabāšanu, īlgumu un saimniecisko operāciju atbilstību likumdošanai, naudas līdzekļu un materiālo vērtību izlietošanu, raugās, lai pareiza būtu uzskaitē, pārskatī un norēķini ar kolhozniekiem, kā arī, lai kolhoza valde un amatpersonas laikā izskaitītu kolhoznieku sūdzības un iesniegumus.

Ik gadus izdara kolhoza saimnieciskās un finansiālās darbības revīziju, periodiski pārbauda brigāžu un citu ražošanas struktūrvienību saimniecisko darbību un dod savu atzinumu par kolhoza gada pārskatu. Revīzijas aktu apstiprina kolhoznieku kopsapulce.

Revīzijas komisijas priekšlikumus par pārbaužu rezultātiem izskata kārtējā kopsapulcē, bet kolhoza valdei iesniegtos — 10 dienu laikā.

Revīzijas komisijai ir tiesības pieprasīt no kolhoza amatpersonām un biedriem pārbaudei nepieciešamos dokumentus.

74. Kolhoza valdi un revīzijas komisiju ievēlē atklātā vai aizklātā balsošanā pēc kolhoznieku kopsapulces ieskatiem.

Valdes un revīzijas komisijas locekļu skaitu nosaka kolhoza biedru sapulce.

75. Kolhoza priekšsēdētāju, valdes un revīzijas komisijas locekļus, kas nav attaisnojuši kolhoznieku uzticību, ar kolhoza biedru kopsapulces lēmumu var atcelt ne amata pirms termiņa.

76. Sociāli ekonomiskos lēmumus, kas attiecas uz kolhoza darbību, izstrādā un pieņem tā pārvaldes orgāni, piedaloties partijas, kā arī arodbiedrības, komjaunatnes un citām sabiedrīkām organizācijām, kas tajā darbojas, saskaņā ar to statūtiem un likumdošanu.

XI KOLHOZA DARBĪBAS IZBEIGŠANA

77. Kolhoza reorganizācija (saplūšana, pievienošana, sadalīšana, izdalīšana un pārveidešana) un tā darbības izbeigšana, likvidēšana notiek pēc tā kopsapulces lēmuma noteiktajā kārtībā.

Sakarā ar tā darbības izbeigšanu kolhoza īpašums pēc norēķiniem no kolhoza līdzekļu līdzdalības fonda par darba samaksu un izmaksām, no kolhoza biedru personiskajiem rēķiniem, pēc saistību izpildes ar budžetu, bankām, akciju īpašniekiem un citiem kreditoriem tiek nodots pēc attiecīgo kolhozo (apvienības) lēmuma citiem kolhoziem un pārējām iestādēm (organizācijām) lauksaimnieciskās ražošanas uzdevumu veikšanai.

XII KOLHOZA STATŪTU PIENĒMĀŠANA UN REGISTRĀCIJA

78. Kolhoza statūts, kurus uz paraugstatūtu pamata pieņemusi kolhoza biedru kopsapulce, mēneša laikā iesniedz reģistrēšanai rajona (pilsētas) Tautas deputātu padomes izpildkomitejā. Vēlākos grozījumus un papildinājumus kolhoza statūtos izdara tādā pašā kārtībā.

Reģistrētie kolhoza statūfi glabājas kolhoza valde un rajona (pilsētas) Tautas deputātu padomes izpildkomitejā.

79. Kolhozs savā darbībā ievēro kolhoza statūtus, PSRS likumu par kooperāciju Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā, pastāvōšo likumdošanu, kolhozam ir juridiskas personas tiesības, tam ir zīmogs un karogs.

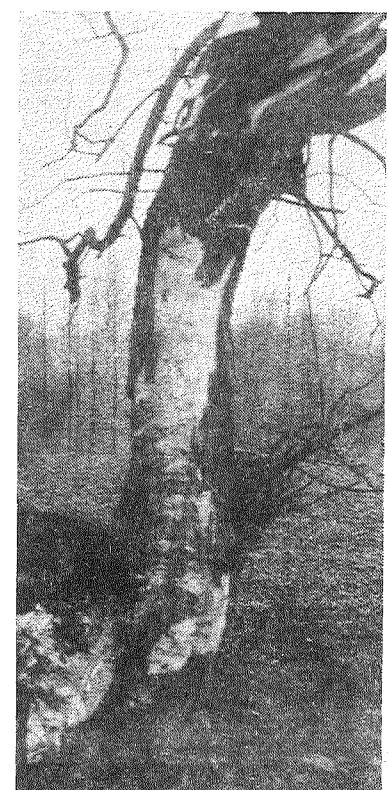
DABA MOSTAS

Pirmie pavasara ziedi jau iepriecinājuši cilvēku, ar katru dienu zaļāki klūst arī lauki.

Ziemas mierīgo snaudu nomēti arī koki, pat vecajos atpūtas brīdī iekräjies spēks, lai atvērtu pumpurus un izdzītu maigi zaļās lapas.

Daba mostas.

Jau arī cīruļi un strazdi ar savām dziesmām pieskandina debesis.

Laimes māte durvis vēra,
Kad jums kāra šūpuļīti
Ver Laimīte šodien durvis,
Jaunā dzīvē ieejot.

Tautas dziesma
Sveicam
Anitu UTINĀNI un Valēriju KITAJEVU, kopējo dzīves ceļu sācot.
Kolhoza «Krasnij Oktjabr» komjaunieši

APSVEIKUMI

Ir labu vārdu daudz ikkafrām,
Ar tiem var mierināt un sveikt;
Mēs gribētu fos vārdu atrast,
Kas spēj par visu paldies teikt.

(V. Grenkovs)

No visas sirds sveicam mārtā dzimušos darba veterānus:

90 gadu jubilejā —

Fjoklu IVANOVU,

85 gadu jubilejā —

Jevdokiju ISAJEVU un

Jefrosiniju KITAJEVU,

75 gadu jubilejā —

Fedoseju GOLUBEVU un

Teklu BERNĀNI,

70. gadu jubilejā —

Solomeju PAUNINU,

Eleonoru RUBENI un

Mafrionu TUMAŠOVU,

65 gadu jubilejā —

Anastasiju KUDRIĀSOVU,

60 gadu jubilejā —

Malvīnu BEČU,

55 gadu jubilejā —

Miriamiju KROTOVU un

Mafrionu BULOVU.

Daudz dzīvesspara, labu veselību, gaīšas saulainas dienas vēl ilgus, ilgus gadus!

Agrofirmas «Krsnij Oktjabr» kolectīvs

PATĪKAMS JAUNUMS

Šajās dienās veikalos parādījās jaunums — čipsi ar stīpoliem. Tie pēc garšas ievērojami atšķiras no agrāk ražotajiem, patīkamāki. Cena pali kusi iepriekšējā.

TUR, KUR JAŠA PLŪST

Jašas upes krastos plešas saimniecība, kurai dots Raiņa vārds, īpašumi. Tās centrs izvietots Aizkalnē, ko agrāk, kad te saimniekoja mūsu lielā dzejnieka Jāņa Raiņa vecāki un māsas, dēvēja par Jasmuižu. Jaunības dienās te bieži ie-

griezās arī dzejnieks. Drīz būs vasara, drīz atsāks darbu muzejs, no jauna uz šejieni braukus jaudis no malu malām.

Tālie un tuvie ciemiņi, kas brauc uz ciemu pie Jašas, redz Latgales zemnieku mājas, kuras kļuvušas modernākas, sa-

koptākas, redz arī jaunās pārvertības pašā ciematā. Tajā aug jauni nami, administratīvie korpusi.

Attēlos: top kolhoza administratīvais un kultūras centrs; viena no zemnieku viensētām.

A. Mežmalā foto

SEPP VALSTU PĀRSTĀVJU APSPIREDĒ

paredzēta marta pēdējās dienas — no 29. līdz 31. Tās darba kārtībā — gaļas zirgu un zirggalas eksportcentru koordināciju, tirdzniecības ar kapitālistiskajām valstīm kopīgas politikas izstrāde. Daži šīs apspriedes darba

elementi ieplānoti mūsu agrofirmas kohozā «Krasnij Oktjabr» un tā zirgaudzētavā. Lai par svarīgākajiem pasākuma momentiem vienotīs iepriekš, pie mums nesen bij ierašušies Vissavienības saimnieciskā apvienība apvienības «Skotimport» plānu un ekonomiskās nodalas priekšnieks Semjons Nadašvili un starptautisko ekonomisko savstarpējo attiecību eksperts Ramiss Gasanovs.

Juris KAUŠA

JAUNAIS CELŠ

«Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Foto-salikums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabr». Telefons — redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732

Mēr. Pasūt. 1100
1306

Iespēsts Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības liefu komitējas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespied-

Redaktors A. RĀNCĀNS